

Prædiken til 3. søndag i advent

Matt. 11,2-10

Første tekstrække

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus: Da Johannes i fængslet hørte om Kristi gerninger, sendte han bud med sine disciple og spurgte ham: »Er du den, som kommer, eller skal vi vente en anden?« Jesus svarede dem: »Gå hen og fortæl Johannes, hvad I hører og ser: Blinde ser, og lamme går, spedalske bliver rene, og døve hører, og døde står op, og evangeliet forkyndes for fattige. Og salig er den, der ikke forarges på mig.« Da de var gået, begyndte Jesus at tale til folkeskarerne om Johannes: »Hvad gik I ud i ørkenen for at se? Et siv, der svajer for vinden? Nej, hvad gik I ud for at se? Et menneske i fornemme klæder? Se, de, der bærer fornemme klæder, findes i kongeslottene. Nej, hvad gik I ud for at se? En profet? Ja, jeg siger jer, også mere end en profet. Det er om ham, der står skrevet: »Se, jeg sender min engel foran dig, han skal bane din vej for dig.«

Matt. 11,2-10

En nær ven ringede til mig forleden. Han havde noget trist, han ville fortælle. Hans svigerfar havde været tæt på at afgå ved døden. Svigerfaren havde fået hjertestop i hjemmet og hans søn måtte give ham hjertemassage. Han blev genoplivet, men i helikopteren på vej til rigshospitalet fik han hjertestop endnu en gang.

Lykkeligvis blev han genoplivet igen og på hospitalet fandt personalet frem til årsagen. Min vens svigerfar er nu hjemme igen og heldigvis uden alvorlige mén.

Situationen har sat sig dybe spor i min vens svigerfamilie. Børnene er flyttet hjem for at kunne være sammen med deres forældre i denne svære tid. De var millimeter fra at miste deres far alt for tidligt.

Situation har medført, at svigerfamilien har fået et ændret syn på julen. Normalt gør de meget ud af julen. Fx plejer de at give hinanden store og flotte gaver. Men gaverne har de nu uden videre aflyst.

På en eller anden måde er det forkert at bruge tid og kræfter på at fare rundt og købe store gaver til hinanden, set i lyset af hvad der lige er sket for dem. Hvordan kan det være? I lyset af en så voldsom situation, kommer gaver og materielle ting pludselig til at fremstå ligegyldige og overfladiske. Gaver kommer ligefrem til at fremstå perverse, som en falsk erstatning for nærværet, som en godtgørelse for den dårlige samvittighed, som en afledningsmanøvre for hverdagens konflikter.

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 850 125. årgang
December 2024
ISSN 0901-2214

Man får pludselig en fornemmelse af, at tilværelsen indtil nu har været udsat eksistens og udsat taknemmelighed: På et tidspunkt skal vi nyde livet sådan rigtigt. Indtil da kan vi dulme livets skuffelser med gaver og erstatningshandlinger.

I lyset af den skelsættende situation fremstår julen på en ny måde. Ønsket om samvær og nærvær bliver pludseligt livsnødvendigt. Alt bliver sat til side, tiden fremstår dyrebar, taknemmelighed bliver øjeblikkets modus.

Men af en eller anden årsag så kræves denne skelsættende situation, før man kan se det.

Man hører ofte folk sige: "Derefter lærte jeg virkelig at sætte pris på livet". Og det er ofte voldsomme hændelser, der skal til: nærdødsoplevelser, ulykker, sygdom, mirakler osv. Man kender det også hos religionerne, fx omvendelsesberetninger: Personer, der pludselig ser lyset og derefter ændrer sin livsbane radikalt.

Men hvorfor er det på den måde? Hvorfor skal der en skelsættende situation til, før vi formår at sætte pris på hinanden og livet? Eller omvendt: Hvorfor er forventningens glæde altid den største, så man ender med at leve i udsat, uforløst eksistens? Når man først har fået, hvad man længes efter, ønsker man sig enten mere eller noget andet.

Det er denne problematik Johannes Døberen beskriver i dag: "Er du den, som kommer eller skal vi vente en anden?"

Er Jesus opfyldelsen af den profeti, som der er skrevet om i det gamle testamente, eller skal vi vente en anden? I vores sammenhæng: Er dette livet, eller skal vi vente noget andet? Var det det, vi fik, eller skal vi vente noget andet?

Det er en konstant uforløst længsel, der bor i alle mennesker: Græsset er grønnere på den anden side, alt godt kommer til den, der venter, du skal være den bedste version af dig selv, på et tidspunkt bli-

ver det godt, på et tidspunkt er det fuldbyrdet og autentisk osv. Det er udsat eksistens, det er uforløst længsel, det er fup. Men hvorfor er det sådan?

Der er et ordsprog, der lyder: Det er bedre at give end at modtage. Det står bl.a. i bibelen og det er fint og rigtigt. Det er fint at huske børnene på her i julen, når de går forventningsfuldt rundt om juletræet. Man siger: Det er lige så vigtigt at glædes ved at give julegaverne, som ved at få dem.

Og ordsproget passer også i bredere forstand: Det er bedre at give end at modtage, dvs. det er bedre at være aktiv end passiv. Man hylder dem, der tager sagen i egen hånd. Dem, der gør en aktiv forskel. Det handlekraftige og generøse menneske, der giver livet mening og retning.

Men evangeliets hemmelighed er det modsatte: Det er bedre at give end at modtage, ja, men det er *langt sværere at modtage end at give* - det er langt sværere at modtage end at give. Så snart handlekraften brydes ved en skelsættende situation, fornemmer man et perspektivskifte: Det er, som om der går noget forud for det handlekraftige og givende ideal. Er dette livet, eller skal vi vente noget andet?

Det er langt sværere at modtage livet end at give en gave. Det er langt sværere at modtage livet som en gave, end at give livet mening. Det er svært, fordi man selv vil, man vil selv handle, man vil selv give.

Og så er det er forargeligt at få at vide, at man ikke selv er herre over livet, at man ikke selv blot kan give livet mening, men er underlagt andres luner og egne begrænsninger.

Og det er svært, fordi man så hurtigt falder tilbage i den udsatte eksistens og uforløste længsel efter noget bedre. Var det livet, eller kommer der noget bedre?

Evangeliets hemmelighed er: Det er langt sværere at modtage end at give: Det er langt sværere at

modtage livet som en gave, end handlekraftigt at give livet mening, indhold og retning.

Det er svært at modtage livet, fordi det så ofte kræver, at man mister det først. Det er derfor, man hører historien om den skelsættende situation, der gav et helt nyt perspektiv på tilværelsen. Efter et kort øjeblik at have mistet livet, så forstår man nu, at livet er skrøbeligt, at det er noget man har fået som gave, og at det derfor aftvinger taknemmelighed, ydmyghed og omhed.

Men hvorfor er det på den måde? Hvorfor skal der denne skelsættende situation til, før vi formår at sætte pris på hinanden og livet?

Det er, fordi vi har mistet evnen til at modtage - mistet evnen til at modtage livet og hinanden som gave. Der er stor fokus på at give - give livet mening og retning, give hinanden gaver, give hinanden lykke og kærlighed. Men dette er på bekostning af modtagelsen. Hos mennesket går modtageren forud for giveren.

Så det er faktisk vores egen skyld, at vi ikke kan modtage livet som en gave. Vi tror, at vi selv er den, der skal give gaven. Vi tror, at det er os selv, der skal skabe lykken på jorden med vores handlinger, vores gaver, vores præstationer. Det er derfor, at det er så skelsættende, når vi pludselig rammes af den slags situationer, som min vens svigerfamilie.

Og det er en forargelse for os at få at vide: det er sværere at modtage end at give. Det er forargende at få at vide, at vi selv er skyld i, at vi ikke kan modtage livet som en gave. Vi kan ikke af os selv betragte og modtage livet som en gave. For vi mener, at vi er givere af livet. At det er os, der har skabt livet og givet det mening.

Derfor er det desværre først ved skelsættende situationer, at man kan se livet som en gave. Det er noget, der skal komme udefra. Man skal miste livet for

at kunne modtage det igen. Når man er ude for en skelsættende situation, så bliver man i stand til at modtage. For så mister man paraderne, så mister man forbeholdet, skepsissen, afstanden, hårdheden og kan ikke andet end at give sig hen til livet i taknemmelighed, ydmyghed og ømhed.

Og her åbnes ens øjne og ører for modtagelsen. Her bliver man i stand til at modtage livet som gave. Men det forargelige er, at det kun er øjeblikkeligt.

For ganske vist er det skelsættende, men næste år giver man lige så store gaver igen, man falder tilbage til den udsatte eksistens og den uforløste længsel: Var det livet, eller skal vi vente noget andet?

I salmen efter prædiken synger vi om problematikken: Hvorledes skal jeg møde og favne dig, min skat? Hvorledes skal jeg møde Jesus Kristus? Hvorledes skal jeg kunne modtage livet som en gave?

Evangeliets hemmelighed er: Der findes en situation så skelsættende, at det er en omskabelse af os mennesker, at det omskaber os til at være modtagelige for livets gave: I Jesus Kristus skal vi møde det, der gør os modtagelige, det, der gør det muligt at modtage.

Når man altid er vant til at handle og præstere sig ud af alt, så forekommer det jo meget underligt, at man behøver, at noget *kommer til en*, for at man overhovedet kan modtage. Det er kryptisk, men det lægger faktisk dybt forankret her i kirken og forkyndelsen.

I nadveren lyder det: "Giv os at modtage dit legeme og blod". *Giv os* at modtage. Selve evnen til at modtage er noget, der skal *gives til os*. Vi kan altså ikke bare selv beslutte os, selv handle, selv give for at få. Nej, her skal vi gøres i stand til overhovedet at kunne modtage.

Derfor er det langt sværere at modtage end at give, for det er så svært at gøre sig selv modtagelig for

mødet, uden forbehold, uden skepsis, uden beregning.

Hvorledes skal jeg møde? Hvorledes skal jeg modtage. Det er adventens spørgsmål.

Blinde ser, og lamme går, spedalske bliver rene, og døve hører, og døde står op, og evangeliet forkyndes for fattige. Og salig er den, der ikke forarges på mig.

Hvorledes skal jeg møde? Hvorledes skal jeg modtage? Salige er vi, hvis vi ikke forarges. Salige er vi, hvis vi forstår, at vi har mistet evnen til at modtage. Salige er vi, hvis vi tør tro på, at med julen gives vi evnen til at modtage. Det er adventens opgave.

I advent venter vi julens komme. Julen som er fejring af, at Gud har givet os sig selv i Jesus Kristus og dermed har givet os evnen til at modtage livet som en gave.

I modtagelsen lægger den sande frihed, for i modtagelsen bliver det muligt her og nu at leve og elske livet, i taknemmelighed, ydmyghed og ømhed. Ikke i udsat eksistens eller uforløst længsel, men her og nu. Og så behøves ingen andre gaver, for så forstår vi, at vi allerede har modtaget den største af alle gaver, nemlig livet. Amen.

Lov og tak og evig ære, være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen.

Niels Hvelplund, Sognepræst på Fanø

Salmer:

78 Blomstre som en rosegård

88 Hør det, Zion, trøst for al din vé

276 Dommer over levende og døde

86 Hvorledes skal jeg møde

652 Vor Herre! til dig må jeg ty

87 Det første lys er Ordet, talt af Gud

Redaktion

Jonas Jochumsen
Herning og Gjellerup Valgmenigheder
mail: praest@h-g-valgmenighed.dk
tlf. 9712 0652

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvigskforum.dk/Søndagslæsning
– her kan du også
tilmelde dig det
elektroniske nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Vartov – Farvergade 27
1463 København K
hej@grundtvigskforum.dk